

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนของการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนวิจัย

กำหนดไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมจัดการโฮมสเตย์ โดย ศึกษาบริบทชุมชน และ ทูทางสังคมเพื่อ สํารวจข้อมูล ความรู้ใน บริการและ การจัดการโฮมสเตย์ของชุมชน โดยศึกษา โครงสร้างทางสังคมและประเพณีวัฒนธรรม กิจกรรมสำคัญของชุมชนและวิถีชีวิตของชาวบ้านใน อบต. บ้านแซว และประสบการณ์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการประชุมกับกลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้านเพื่อประชาสัมพันธ์เรื่อง มาตรฐานโฮมสเตย์ รวมทั้งเพื่อทราบความคิดเห็นและความเป็นไปได้ในการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานโฮมสเตย์ของชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 ฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ขั้นตอนที่ 4 การอบรมเพื่อพัฒนามาตรฐาน โฮมสเตย์และการศึกษาดูงาน

ขั้นตอนที่ 5 การประชุมเชิงปฏิบัติการและการประเมินภายใน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินความพึงพอใจของชุมชนและนักท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 7 ประชุมเพื่อเตรียมขอรับการประเมินภายนอก

ขั้นตอนที่ 8 ประชุมสรุปผลและจัดนิทรรศการ

2. วิธีการดำเนินการวิจัย / วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการโฮมสเตย์ รวบรวมข้อมูลทุกมิติและ ทูทางสังคม ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลหมู่บ้าน บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ประสบการณ์ในการ ต้อนรับนักท่องเที่ยวโดยทำสำรวจพื้นที่และทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและหน่วย ราชการในพื้นที่เพื่อคัดเลือกหาหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาโฮมสเตย์

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมกลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้านเพื่อประชาสัมพันธ์มาตรฐานโฮมสเตย์

ผู้วิจัยจัดเวทีประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานโฮมสเตย์ และประโยชน์ที่ได้รับ พร้อมรับสมัครชาวบ้านที่สนใจเป็นสมาชิก คัดเลือกคณะกรรมการโฮมสเตย์

ขั้นตอนที่ 3 การอบรมเบื้องต้นความรู้มาตรฐานโฮมสเตย์

ทำการอบรมเรื่องการจัดการบ้านพักโฮมสเตย์ให้ได้มาตรฐาน การบริการอาหารและการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยใช้แนวทางการจัดการของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา ผสมผสานกับความรู้และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 การอบรมเพื่อพัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์และการศึกษาดูงาน

ปฏิบัติการปรับปรุงบ้านพัก จัดทำแนวปฏิบัติและศึกษาดูงานการบริหารจัดการที่พักแบบรีสอร์ทที่ได้มาตรฐานการท่องเที่ยวและศึกษาดูงานการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนอื่นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยแล้ว

ขั้นตอนที่ 5 การประชุมเชิงปฏิบัติการและการประเมินภายใน

ประชุมคัดเลือกบ้านพักที่ได้มาตรฐานเพื่อขอรับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของหมู่บ้าน ตั้งคณะกรรมการประเมินภายในชุมชนร่วมกับวิทยากรภายนอกทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินความพึงพอใจของชุมชนและนักท่องเที่ยว

จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการมีส่วนร่วมในพัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์

ขั้นตอนที่ 7 การประชุมเพื่อเตรียมขอรับการประเมินภายนอก

ประชุมสมาชิกและประสานงานกับสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวและอบต.บ้านแซวในการยื่นแบบขอรับการประเมิน

ขั้นตอนที่ 8 ประชุมสรุปผลและจัดนิทรรศการ

3. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลมีดังนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม แบบสัมภาษณ์และรายการถาม ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ สมาชิกบ้านแซว องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน มัคคุเทศก์ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมจากหนังสือ เอกสารงานวิจัย ตำราทางวิชาการ เอกสารการประชุมต่าง ๆ

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากรที่ทำการศึกษามี สองกลุ่มคือ

4.1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ประชาชน ในท้องถิ่นอำเภอเชียงแสน สมาชิกบ้านแซว อำเภอ เชียงแสน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย

4.1.2 สมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ของชุมชน จำนวน 24 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และประชาชนในชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชน จำนวน 30 คน ทำการสุ่มแบบเจาะจง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การมีส่วนร่วมด้านการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชน ใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการร่วมกับการสำรวจสภาพของชุมชนตามประเด็นของการศึกษา ได้แก่บริบทชุมชน ทูทางสังคมด้านการบริการและประเพณีท้องถิ่น

5.2 แบบประเมินมาตรฐานบ้านพัก โดยใช้แบบประเมินตามรายการของสำนักพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา 7 ด้าน

5.3 แบบประเมินความพึงพอใจของชุมชนต่อการอบรมความรู้เรื่องโฮมสเตย์ 7 ด้านเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.4 แบบประเมินผลความพึงพอใจของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ โฮมสเตย์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 11 ข้อ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การมีส่วนร่วมด้านการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียงเนื้อหาตามประเด็นของการศึกษา ร่วมกับการการศึกษาความเป็นไปได้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis)

6.2 แบบประเมินมาตรฐานบ้านพัก วิเคราะห์โดยใช้คะแนนรวมของตัวชี้วัดของบ้านพักของสมาชิกโฮมสเตย์

6.3 แบบประเมินผลความพึงพอใจของชุมชนต่อการอบรมความรู้เรื่องโฮมสเตย์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.4 แบบประเมินความพึงพอใจของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ โฮมสเตย์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของชุมชนใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อกำหนดค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจกำหนดคะแนนแบบสอบถามเป็น 5 ระดับดังนี้

พึงพอใจที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน
พึงพอใจมาก	หมายถึง	4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	หมายถึง	2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน

การแปลค่าความพึงพอใจ (อ้างอิงเกณฑ์การแปลความหมาย) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงว่า	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แสดงว่า	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แสดงว่า	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แสดงว่า	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แสดงว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด